

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/40/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4106222852
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4106222852.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľky: P. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., S. 6, zast. JUDr. Ivetou Lenčéšovou, advokátkou, so sídlom Nitra, Farská 28, proti odporcom: 1. V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., W. XX, 2. Z. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., W. XX, obaja zastúpení Bizoň & Partners, s. r. o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo nám. 25, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní odporcov proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 4. novembra 2015 č. k. 12C/240/2006-718 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie Notárskej zápisnice JUDr. Jany Jánoškovej N 322/98, Nz 323/98 zo dňa 08. 10. 1998 ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v kat. úz. N., odčlenených z pôvodných pozemno-knižných parciel č. 88/2, č. 92/2, č. 93/2, č. 97/3, vedených v pozemno-knižnej vložke č. 49, pozemno-knižných parciel č. 90 a č. 92/1, vedených v pozemno-knižnej vložke č. 1325 a pozemno-knižnej parcely č. 263 vedenej ako neknihovaný majetok, geometrickým plánom č. 346/98 ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m² aktuálne vo vlastníctve odporcov v 1. a 2. rade so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1 zapísaným na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 137 m². O trovách konania si súd vymienil rozhodnúť samostatným uznesením. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 80 písm. c/ OSP, § 91 ods. 1 a § 91 ods. 2 OSP, § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, 3, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj vykonaným dokazovaním.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľka sa poslednou úpravou a pripustením zmeny petitu návrhu domáhala určenia, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie Notárskej zápisnice JUDr. Jany Jánoškovej N 322/98, Nz 323/98 zo dňa 08. 10. 1998 ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v kat. úz. N., odčlenených z pôvodných pozemno-knižných parciel č. 88/2, č. 92/2, č. 93/2, č. 97/3, vedených v pozemno-knižnej vložke č. 49, pozemno-knižných parciel č. 90 a č. 92/1, vedených v pozemno-knižnej vložke č. 1325 a pozemno-knižnej parcely č. 263 vedenej ako neknihovaný majetok, geometrickým plánom č. 346/98 ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m² aktuálne vo vlastníctve odporcov v 1. a 2. rade so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1 zapísaným na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 137 m². Z pripojeného spisu OPÚ v Nitre č. 2008/00851-84/04-R -II. súd zistil, že navrhovateľka a J.

V. podali dňa 14. 04. 2004 žiadosť o navrátenie vlastníctva k pozemkom evidovaných v PKV č. 56 a 1325. Obvodný úrad konanie prerušil do rozhodnutia súdu v tejto veci. Rovnako podala žiadosť aj Z. M. a konanie je prerušené. Vzhľadom k tomu, že Obvodný úrad konanie prerušil, súd mal za to s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu II. ÚS 231/2009, že navrhovateľka bola oprávnená podať určovaciu žalobu na súd podľa všeobecných predpisov občianskeho práva aj popri reštitučnom nároku, pretože reštitučné predpisy neboli vydávané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie vlastníckeho práva, preto ak došlo k zabráneniu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a môže sa domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Je nesporné, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, prešli legitímne do vlastníctva štátu a v súčasnosti sú vo vlastníctve odporcov v 1. a 2. rade, preto je daná vo veci pasívna legitímácia odporcov.

Vydržanie je osobitný spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu rozhodnutie štátneho orgánu. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, musia byť splnené zároveň tieto zákonné predpoklady: 1. nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciu dobu, 2. nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neperušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom stanovenej doby, 3. spôsobilý predmet vydržania. Držba je faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva späté s vôľou nakladať s nimi ako so svojimi v dobrej viere, že držiteľovi veci alebo vykonávaniu práva tieto paria. Subjekt, ktorý sa dovoľá súdnej ochrane musí okrem iného tvrdiť, resp. preukázať okolnosti, z ktorých možno usudzovať jeho dobromyseľnosť, teda okolnosti svedčiacie o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci, resp. práva, nie samú dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie - psychický stav. Narušenie dobrej viery držiteľa veci alebo vykonávateľa práva nastane okamihom, keď sa stali známymi skutočnosťami, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Ďalšou podmienkou vydržania nehnuteľnosti je nepretržitá držba po dobu 10 rokov. Držba musí byť nepretržitá počas celej zákonom stanovenej doby. Ak dôjde k prerušeniu vydržacej doby v dôsledku toho, že držiteľ prestal byť dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, plynutie takto prerušenej vydržacej doby sa neobnovuje ani pri novom vzniku oprávnenej držby tej istej veci. V takom prípade začína plynúť nová vydržacia doba. Existencia dobrej viery sa vždy hodnotí objektívne, teda nielen zo subjektívneho hľadiska, z hľadiska osobného presvedčenia samotného držiteľa. Dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno vždy priamo dokázať; možno o nej usudzovať z okolností, z ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať na existenciu dobromyseľnosti, musí v spore preukázať držiteľ veci. V prípade pochybnosti o tom, či ide o držbu oprávnenú sa predpokladá - platí vyvrátiteľná právna domnienka - že držba je oprávnená. Strata dobrej viery držiteľa veci nastáva okamihom, keď sa mu stali známymi skutočnosťami, ktoré z hľadiska oprávneného posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, ktorých prostredníctvom sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolností, z ktorých možno dôvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľky bol podaný dôvodne, súd dospel k záveru, že navrhovateľka uniesla dôkazné bremeno a preukázala jednoznačne a bez pochybností, že odporcovia nespĺnili podmienky na vydanie notárskej zápisnice ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pretože nespĺnili všetky zákonom stanovené podmienky uvedené v § 129, §130 a § 134 Občianskeho zákonníka. Sporné nehnuteľnosti nemohli nadobudnúť vydržaním, pretože nebola splnená podmienka desaťročnej nepretržitej vydržacej doby a chýba im titul nadobudnutia a dobromyseľnosť. Tu súd poukazuje na svedeckú výpoveď Q. B., ktorá uviedla, že mestom pridelené pozemky užívala do r. 1990, od r. 1990 do r. 1997 pozemky užívala navrhovateľka v 1. rade. Odporcovia si nemohli do plynutia vydržacej doby započítať plynutie vydržacej doby svojich právnych predchodcov p. M. ani S. M., pretože svedkyňa S. M. uviedla, že nikomu pozemok neukazovala, ani hranice pozemku, ani p. M., nemala záujem osvedčiť si užívanie žiadneho pozemku, odporcov nepozná, nikdy sa s nimi nestretla. Odporcovia nemali žiadny právny titul, ktorý by zakladal začatie plynutia vydržacej doby, nemohli byť dobromyseľní v tom, že im pozemky patria keďže predmetné pozemky neboli súčasťou žiadneho právneho úkonu v prospech odporcov, preto sa tieto pozemky nemohli stať predmetom ich vlastníctva. V notárskej zápisnici N 322/98, Nz 323/98 je uvedené, že odporcovia nehnuteľnosti nadobudli v roku 1997 s kúpou vedľajšej parcely č. 260 ako nevysporiadaný pozemok. Aj keby ich tvrdenie bolo pravdivé, od kúpy v roku 1997 im neuplynula desaťročná vydržacia doba, pretože návrh bol súdu doručený dňa 16.

11. 2006. Do plynutia vydržacej doby si nemohli započítať vydržaciú dobu svojho právneho predchodcu p. M., pretože v konaní boli svedeckými výpoveďami S. M. a Q. B. vyvrátené skutočnosti uvádzané v notárskej zápisnici, že p. M. predmetné pozemky užíval na základe kúpy od S. M., ktorá ich užívala ako dedičstvo po P. S., ktorá pozemky užívala v celosti. S. M. vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že p. M. nemal od nej žiadne splnomocnenie, ani povolenie na užívanie pozemkov, ani neuviedla, žeby mu predmetné pozemky predala, vyjadrila sa len v tom zmysle, že mal záujem o ich kúpu. Nemohli preto ani v roku 1998 nadobudnúť titulom vydržania vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, pretože v konaní nebolo preukázané plynutie vydržacej doby späťne desať rokov ich právnym predchodcom, resp. výpoveďou svedkyne S. M. bolo toto tvrdenie vyvrátené. Okrem toho, odporcom chýba titul nadobudnutia nehnuteľností, dobromyseľnosť a oprávnenosť držby, tvrdenia odporcu, že S. M. mu pozemky ukazovala, neboli žiadnym dôkazným prostriedkom preukázané, naopak, boli vyvrátené svedeckou výpoveďou S. M., ktorá uviedla, že odporcov nepozná a nikomu nič neukazovala. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 151 ods. 3 OSP tak, že o trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením v lehote 30 dní po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadli v zákonnej lehote odvolaním odporcovia v 1. a 2. rade, ktorí sa domáhali zmeny rozsudku súdu prvého stupňa a zamietnutia žaloby, alternatívne zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietali, že napadnutým rozsudkom sa odňala účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) OSP, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne právne rozhodnutie vo veci podľa § 205 ods. 2 písm. b) OSP, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP. Dôvodili tým, že od vydania notárskej zápisnice si boli absolútne istí, že sú vlastníci predmetných nehnuteľností. V opačnom prípade by na nich za žiadnych okolností nevystavili rodinný dom, so stavbou ktorého začali v roku 1998 a počas celého tohto obdobia na nich nestretli žiadnu inú osobu, ani navrhovateľku, ktorá by o nehnuteľnosti prejavila akýkoľvek záujem. Nikto ich preto pri užívaní nehnuteľností nerušil. Tvrdenia vyplývajúce z notárskej zápisnice prvýkrát poprela p. M. až na pojednávaní dňa 15. 07. 2009, a to svojou svedeckou výpoveďou. Do tohto momentu neexistovali žiadne skutočnosti, ktoré by rušili ich dobromyseľnosť a istotu, že nehnuteľnosti patria do ich vlastníctva. Predmet konania bol naviac 9 rokov úplne odlišný, a preto konanie v danej forme nebolo spôsobilé narušiť ich dobromyseľnosť. Súd prvého stupňa pripustil zmenu petitu, že uznesením zo dňa 11. 08. 2015 pod sp. zn. 12C/240/2006-706 a v tom čase už bez ohľadu na ďalšie skutočnosti vlastnícke právo vydržali. Aj v prípade, že by ich p. M. nepravdivo zavádzala v čase kúpy parc. č. 260, keď uviedla, že im predávala celú oplotenú časť vrátane nehnuteľností, tieto vydržali najneskôr dňa 08. 10. 2008, t. j. 10 rokov od vydania notárskej zápisnice. Navrhovateľka nepreukázala žiadny relevantný právny titul, na základe ktorého by sa skutočne mohla stať spoluvlastníčkou nehnuteľností a rovnako nepreukázala ani výšku takéhoto podielu. V nadväznosti na uvedené majú za to, že navrhovateľkin záujem nie je možné kvalifikovať ako naliehavý, nakoľko bez tohto určenia nie je ohrozené žiadne preukázateľné právo navrhovateľky. Navyše, sporné nehnuteľnosti navrhovateľka neprihlásila ani do dedičského konania jej právnych predchodcov. Pokiaľ navrhovateľka poukazovala, že naliehavý právny záujem spočíva v tom, že chce pokračovať v reštitučnom konaní, majú za to, že nie je u nej splnená základná podmienka na uplatnenie reštitučného nároku, podľa zákona je teda vecno-právna pôsobnosť tohto zákona na konkrétny právny vzťah. Predmetné nehnuteľnosti sú však v katastri nehnuteľností evidované ako ostatné plochy, a teda netvoria poľnohospodársky pôdny fond, ani doň nepatria. Rovnako netvoria ani lesný pôdny fond. Pokiaľ by aj bol zákon aplikovateľný na nehnuteľnosti, tieto by nebolo možné vydať, pretože nepatria štátu. Nehnuteľnosti naďalej zostávajú v ich vlastníctve, keďže rozsudok neurčil vlastníctvo v prospech žiadnej inej osoby, len vniesol do právnych vzťahov značnú mieru neistoty. Uplatnenie reštitučného nároku navrhovateľkou je teda neopodstatnené, pretože vrátenie takéhoto druhu pozemkov platná právna úprava neumožňuje. Jednoznačný neúspech navrhovateľky v potenciálnom reštitučnom konaní vylučuje existenciu naliehavého právneho záujmu. Namietali ďalej pripustenie zmeny petitu uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 11. 08. 2015 sp. zn. 12C/240/2006-706. Predmetom prebiehajúceho konania bolo 9 rokov určenie vlastníckeho práva v prospech navrhovateľky. Predmetom konania teda nebolo skúmanie splnenia podmienok spísania

notárskej zápisnici. Výsledky konania, ani vykonané dokazovanie tak nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Zmena žaloby navyiac nie je len zmenou žalobného petítu. Zmenenú žalobu bolo potrebné vnímať ako kompletne podanie navrhovateľky, ktoré musí spĺňať náležitosti podľa § 79 ods. 1 OSP a navrhovateľka tak musí znášať tzv. povinnosť tvrdenia. Majú za to, že navrhovateľka o zmenu žaloby v tejto časti nepožiadala, a tak nemôže v nezmenenom znení zo dňa 16. 11. 2006 predstavovať podklad pre vydanie rozsudku. Navrhovateľka tak nedodrжала procesný postup v súlade s § 5 ods. 1, keď sa domáhala odlišného nároku ako v pôvodnej žalobe bez toho, aby navrhla aj zmenu skutočností uvedených v žalobe, na základe ktorej sa domáhala iného tvrdeného nároku. Namietali, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na výlučne jednej nepravdivej výpovedi p. M. dňa 15. 07. 2009, pričom jej tvrdenie nebolo pravdivé, trvá na skutkovom stave tak, ako uviedol počas jej výpovedi odporca v 1. rade dňa 10. 06. 2009. Pani M. ho v tom čase informovala, že nehnuteľnosti spolu s predanou parc. č. 260 dlhodobo užívala a predala mu reálne oplotený pozemok vrátane nehnuteľností, pričom nemal dôvod pochybovať o pravdivosti jej tvrdení, najmä keď tieto potvrdili pán a pani T., ako svedkovia pri spisovaní notárskej zápisnice. Majú za to, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, keď len na základe zmätočnej výpovede jednej svedkyne rozhodol o nedodržení podmienok na vydanie notárskej zápisnice. Súd prvého stupňa sa v rozpore s nárokmi kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí nevysporiadal s argumentáciou, ktorú prezentovali v priebehu konania, ale v odôvodnení opomenul reakciu na ich vyjadrenia. V záverečnej reči okrem iného namietali, že navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno a nevyvrátila pravdivosť notárskej zápisnice ako verejnej listiny spôsobom vylučujúcim všetky pochybnosti, neuviedla žiadny relevantný titul nadobudnutia nehnuteľností, neuviedla a nepreukázala výšku požadovaného podielu a len zmätočne spochybňovala ich vlastnícke právo, nepreukázala však svoje právo k nehnuteľnostiam. Majú za to, že nedostatočným odôvodnením súdneho rozhodnutia bolo porušené ich právo na spravodlivé súdne konanie, ako aj odňaté ich právo na možnosť riadne konať pred súdom. Napokon namietali, že súd prvého stupňa ani na jednom z pojednávaní nepostupoval podľa ust. § 118 ods. 2 OSP, čím zaťažil konanie tzv. inou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dôsledku tejto skutočnosti sa až z napadnutého rozsudku dozvedeli, že súd prvého stupňa vôbec nepovažuje ich argumentáciu za relevantnú a rozhodol na základe zmätočnej výpovedi jednej svedkyne. Pokiaľ by totiž prvostupňový súd informoval účastníkov konania v súlade s ust. § 118 ods. 2 OSP, mali by možnosť predložiť alebo navrhnúť ďalšie dôkazy preukazujúce neopodstatnenosť a nezákonnosť nároku navrhovateľky. Namietali aj tú skutočnosť, že súd prvého stupňa umožnil prednes záverečnej reči až po vyhlásení dokazovania za skončené v rozpore s ust. § 188 ods. 4 OSP. V nadväznosti na tento postup súdu prvého stupňa majú za to, že nesprávnym procesným postupom bolo zaťažené toto konanie inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napokon uviedli, že navrhovateľka nikdy nepreukázala dôvody, na základe ktorých by sa mohla potenciálne stať vlastníčkou nehnuteľností. Počas celého konania však nebolo sporné, že navrhovateľka nemôže byť výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, ale má záujem uplatňovať si len spoluvlastnícke právo pravdepodobne vo veľkosti 9/10-ín z celku.

K podanému odvolaniu odporcov sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť a zároveň žiadala zaviazat odporcov v 1. a 2. rade na náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok súdu prvého stupňa považuje za vecne správny, nakoľko súd zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, tento správne právne posúdil, pričom rovnako správne skonštatoval existenciu naliehavého právneho záujmu na predmetnej určovacej žalobe. Poukázala na osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, v ktorom odporcovia na základe § 134 ods. 3 OSP si započítali plynutie vydržacej doby svojich právnych predchodcov a to p. M., resp. S. M., ktorá ich mala užívať v celosti ako dedičstvo po P. S. s tým, že v čase predaja pozemku im boli ostatné bezprostredne susediace pozemky nevysporiadané, prezentované p. S. M. ako trvale užívané ňou a jej rodinou. Vzhľadom na vykonané dokazovanie sa však predmetné tvrdenia odporcov ukázali ako nepravdivé, najmä s ohľadom na výsluch svedkyne S. M., vykonaný na pojednávaní dňa 15. 07. 2009. Tvrdenia odporcov o nepravdivom tvrdení svedkyne S. M. sú v predmetnom štádiu konania účelové. Odporcovia v odvolaní za absencie akýchkoľvek dôkazov uvádzaj obvinenia a znevažujú tvrdenia na strane navrhovateľky, ktorá podľa ich vyjadrení mala svedkyňu pred pojednávaním vystrašiť a vyvíjať na ňu nátlak, aby vypovedala nepravdivo v jej prospech. Samotní odporcovia vo svojom odvolaní na strane 3 (bod B) pripúšťajú možnosť, že vlastnícke právo na základe výhradne nimi tvrdeného ústneho ubezpečenia p. M. nevydržali v roku 1998 z dôvodu, že ich mala p. M. oklamať, ale vlastnícke právo vydržali až následne dňa 08. 10. 2008. Toto tvrdenie o nadobudnutí vlastníckeho práva odporcami vydržaním ku dňu 08. 10. 2008 je absolútne irelevantné s ohľadom na predmet konania, ktorým nie je určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ale je ním určenie,

že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia, pričom otázka ich domnelého nadobudnutia vlastníckeho práva počas prebiehajúceho konania s uvedeným určením nijako nesúvisí, napriek tomu, že ide o otázku, ktorú nie je potrebné v tomto konaní riešiť. Má za to, že odporcovia nemohli byť za žiadnych okolností dobromyseľní v tom, že im predmetné nehnuteľnosti patria, nakoľko k podaniu žaloby prišlo 16. 11. 2006 spolu s doplnením zo dňa 27. 09. 2007, ktorého obsahom bolo jednoznačne spochybnenie vlastníctva odporcov. Na rozdiel od odporcov zastáva názor, že bez ohľadu na žalobný návrh (petit), samotné súdne konanie bolo spôsobilé narušiť ich dobromyseľnosť. Určenie, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia, nie je založené výhradne na konštatovaní nespĺnenia zákonnej podmienky uplynutia 10-ročnej vydržacej doby, ale rovnako na konštatovaní o absencii titulu nadobudnutia a dobromyseľnosti odporcov. S poukazom aj na komentár k Občianskemu zákonníku neexistencia písomného nadobúdacieho titulu pri nehnuteľnosti nemôže viesť k vydržaniu. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujíma držby, nie je ospravedliteľný. Súdna prax v súvislosti s osvedčením vydaným podľa zák. č. 293/92 Z. z. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam pripúšťa žalobu o určenie, že odporca nespĺňa podmienky v oprávnenej držbe (rozsudok NS SR 3Cdo/103/2003), pričom kataster nehnuteľností môže následne na základe vyhovujúceho rozsudku vykonať zápis formou záznamu, ktorým by sa dosiahol stav, kedy by Obvodný pozemkový úrad v Nitre mohol pokračovať v reštitučnom konaní. Prejudikovanie výsledku reštitučného konania odporcami v odôvodnení odvolania nie je na mieste, nakoľko na posúdenie reštitučného nároku je vecne a miestne príslušný orgán verejnej správy - Obvodný pozemkový úrad v Nitre, ktorý jednoznačne konštatoval, že na odstránenie prekážky pre pokračovanie v reštitučnom konaní je nevyhnutné právoplatné rozhodnutie súdu. Z dôvodu, že určenie vlastníckeho práva je už predmetom reštitučných konaní, vedených na Obvodnom pozemkovom úrade v Nitre pod č. 1259/04-R a 84/04-R, určenie vlastníckeho práva navrhovateľky ani nemôže byť aktuálne predmetom tohto súdneho konania, avšak výsledok tohto konania bude podkladom pre následné rozhodnutie v aktuálne prerušenom reštitučnom konaní. Pokiaľ odporcovia namietali, že neboli splnené podmienky na pripustenie zmeny petitu, poukázala na právny názor Krajského súdu v Nitre, vyslovený v uznesení zo dňa 19. 06. 2014 č. k. 9Co/434/2013-635. Pokiaľ odporcovia záverom vytýkajú arbitrárnosť napadnutého rozsudku, má za to, že odporcovia opomenuli skutočnosť, že predmetom konania po poslednej pripustenej zmene petitu nie je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ale určenie, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia, z ktorého dôsledku vyššie uvedené námietky sú absolútne irelevantné vo vzťahu k vyriešeniu nastolenej otázky, ktorá je predmetom sporu. Má za to, že postupom súdu nebola odporcom odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko napadnuté rozhodnutie je v súlade s požiadavkou riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke a jeho rozhodnutie je preto potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Predmetom konania je návrh (pripustený uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 11. 08. 2015 pod č. k. 12C/240/2006-706), ktorým sa navrhovateľka domáha, aby súd určil, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie notárskej zápisnice JUDr. Jany Jánoškovej N322/98, Nz 323/98 zo dňa 08. 10. 1998 ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. N., odčlenených z pôvodných PKN parciel č. 88/2, 92/2, 93/2, 97/3, vedených v PKV č. 49, PKN parciel č. 90, 92/1, vedených v PKV č. 1325 a PKN parcely č. 263 vedenej ako neknihovaný majetok geometrickým plánom č. 346/98 ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m², aktuálne vo vlastníctve odporcov v 1. a 2. rade so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1, zapísaným na LV č. XXXX parcely registra „C“, evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 137 m².

Pôvodne boli navrhovateľmi v konaní 4 navrhovatelia, nehnuteľnosti boli zapísané v PKV č. 56 ako parc. č. 93/1 - záhrada o výmere 67 m² a parc. č. 94 - dom p. č. XX s dvorom v W. ulici a ako vlastníci boli zapísaní: P. Z., rodená F. v podiele 2/10, P. V., rodená F. - stará matka navrhovateľov v 1., 3. a 4. rade v podiele 2/10 a S. M., rodená F. - matka navrhovateľky v 2. rade v podiele 2/10 a 4/10. V priebehu konania zostala sama navrhovateľka.

Podľa geometrického plánu č. 8/1956 bola parc. č. 93/1 rozdelená na parc. č. 93/1 o výmere 67 m², ktorá zostala pôvodným vlastníkom a to P. Z., P. V. a S. M. a na parc. č. 93/2 o výmere 422 m², ktorá sa zapísala do PKV č. 49 vlastníctvo Československý štát v celosti a operatívna správa pre Mestský národný výbor v Nitre.

P. Z. sa vzdala svojho dedičského podielu v rodinnom dome po jej rodičoch v prospech svojich sestier P. V. a S. M. vyhlásením zo dňa 17. 05. 1964.

Z. M. - pôvodne navrhovateľka v 2. rade zdedila po svojej matke S. M. nehnuteľnosti zapísané vo vl. č. 56 parc. č. 93/1 a 94 v podiele 6/10 a to na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Trenčíne sp. zn. D 1446/75 zo dňa 27. 11. 1975.

Z výpisu z LV č. XXXX z roku 1999 a z geometrického plánu z februára 1996 č. 311/96, vypracovaného Ing. Hatalom vyplýva, že pôvodné parcely č. 93/1 o výmere 67 m² a 94 o výmere 133 m² zanikli a vznikli nové parcely a to parc. č. 259/1 - záhrada o výmere 200 m² a 259/2 - záhrada o výmere 52 m², ktorá vychádzala z pôvodnej susednej parc. č. 92/1. Na LV č. XXXX boli ako vlastníci parc. č. 259/1 - záhrady o výmere 200 m² zapísaní ako spoluvlastníci Z. M. v podiele 7/10-ín, P. V., V. V., J. V., každý v podiele 1/10-ina.

Z výpisu z LV č. XXXX súd zistil, že odporcovia v 1. a 2. rade sú zapísaní ako vlastníci nehnuteľností parc. č. 236/10 - ostatné plochy o výmere 191 m², parc. č. 236/11 - ostatné plochy o výmere 224 m², parc. č. 259/1 - záhrady o výmere 200 m², parc. č. 259/3 - záhrady o výmere 4 m², a parc. č. 260 - zastavené plochy a nádvorí o výmere 267 m² s domom na parc. č. 260.

Odporcovia v 1. a 2. rade vyhlásili, že vydržali parc. č. 236/10 - ostatná plochy o výmere 191 m², parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m², parc. č. 259/2 - záhrada o výmere 47 m², parc. č. 259/3 - záhrada o výmere 4 m², o čom bola spísaná notárska zápisnica dňa 08. 10. 1998 sp. zn. N 322/98, Nz 323/98.

Z. M. - pôvodne navrhovateľka v 2. rade ako predávajúca uzatvorila s odporcami v 1. a 2. rade ako kupujúcimi dňa 20. 05. 2002 kúpnu zmluvu, ktorou predala odporcom svoj spoluvlastnícky podiel 7/10-ín k parc. č. 259/1. Navrhovatelia v 1. a 3. rade ako predávajúci uzatvorili dňa 15. 11. 1999 s odporcami v 1. a 2. rade kúpnu zmluvu, ktorou im predali každý podiel 1/10-ina k parc. č. 259/1. Navrhovateľ v 4. rade ako predávajúci uzatvoril dňa 20. 05. 2002 s odporcami v 1. a 2. rade ako kupujúcimi kúpnu zmluvu, ktorou im previedol svoj spoluvlastnícky podiel 1/10-ina k parc. č. 259/1. Odporcovia v 1. a 2. rade parc. č. 260 nadobudli kúpnu zmluvou zo dňa 10. 06. 1997 od pána M.. Vlastnícke právo k parc. č. 236/10, 236/11, 259/2 a 259/3 si dali osvedčiť notárskou zápisnicou sp. zn. N 322/98, Nz 323/98 zo dňa 08. 10. 1998.

Rozhodnutím Mestského národného výboru v Nitre zn. Vyst. 46/1956-Hr. zo dňa 02. 11. 1956 boli vyvlastnené v prospech Československého štátu pre účely výstavby Predmostia II., okrem iných, parc. č. 93 zapísaná v PKV 56 majiteľ Z. P., nová parc. č. 93/2, výmera 422 m². Za vyvlastnené pozemky im bola priznaná náhrada a to rozhodnutím Odboru pre výstavbu rady MNV v Nitre zn. Výst. 46/1956-II.-2-Hr. zo dňa 01. 12. 1956 a to náhrada pre P. V., rod. Danielovú a spol. za parc. č. 93/2 vo výške 4.824,- Kčs. Konečným rozhodnutím Odboru pre výstavbu rady MNV v Nitre značka výst.46/1956 - Hr zo dňa 16. 01. 1958 boli odovzdané Čsl. štátu do držby a do vlastníctva nehnuteľnosti, okrem iných, aj predmetné sporné parcely. Rozhodnutím Odboru pre výstavbu rady MNV v Nitre značka Výst.46/1956-Hr zo dňa 19. 12. 1957 bolo doplnené rozhodnutie zo dňa 02. 11. 1956 a za nehnuteľnosti v PKV č. 56 parc. č. 93/2 pre P. Z., P. V., S. M., V. H. vo výške 7.343,10 Kčs.

Parcela č. 259 o výmere 2X2 m² bola pridelená na obrábanie Q. B., bytom N., N. a to prípisom odboru ÚPA Nitra zo dňa 02. 11. 1987, užívanie parc. č. 259 bolo zrušené dňom 01. 11. 1990, nakoľko P. V. a spol. ako majitelia pozemku požiadali o jeho uvoľnenie.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že odporcovia v 1. a 2. rade nespĺnili podmienky na vydanie notárskej zápisnici JUDr. Jany Jánoškovej N 322/98, Nz 323/98 zo dňa 08. 10. 1998 ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz.

N., odčlenených z pôvodných PKN parcel č. 88/2, 92/2, 93/2, 97/3 vedených v PKV č. 49 PKN parcel č. 90 a 92/1 vedených v PKV č. 1325 a PKN parc. č. 263 vedenej ako neknihovaný majetok geometrickým plánom č. 346/98 ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m² aktuálne vo vlastníctve odporcov v 1. a 2. rade so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/1, zapísaným na LV č. XXXX parcely registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m² a parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 137 m². Mal za to, že navrhovateľka mala v zmysle ust. § 80 písm. c) OSP naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý videl v tom, že navrhovateľka bola Obvodným pozemkovým úradom v Nitre vyzvaná na podanie návrhu, keďže ako vlastníci predmetných pozemkov sú stále evidovaní odporcovia, teda fyzické osoby a reštitučný orgán nie je oprávnený vydať pozemky vo vlastníctve fyzických osôb. Z tohto dôvodu bolo reštitučné konanie prerušené a po právoplatnom rozhodnutí v tejto veci môže reštitučný orgán ďalej konať o navrátení pozemkov. Vykonaným dokazovaním mal za to, že navrhovateľka uniesla dôkazné bremeno jednoznačne a bez pochybností preukázala, že odporcovia nespĺnili podmienky na vydržanie notárskej zápisnice ako osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, tieto nemohli nadobudnúť, pretože nebola splnená podmienka 10-ročnej nepretržitej vydržacej doby a chýbal im titul nadobudnutia dobromyseľnosti. Odporcovia nemali žiaden právny titul, ktorý by zakladal začatie plynutia vydržacej doby, nemohli byť dobromyseľní v tom, že im pozemky patria, keďže tie predmetné pozemky neboli súčasťou žiadneho právneho úkonu v prospech odporcov, a preto sa nemohli stať predmetom ich vlastníctva.

Predmetný rozsudok súdu prvého stupňa napadli v zákonnej lehote odvolaním odporcovia v 1. a 2. rade z dôvodov, ktoré sú podrobne uvedené v úvodnej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 219 odsek 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovenie § 219 odsek 2 OSP vychádza z koncepcie zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd tak má za to, že súd prvého stupňa sa nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým i právnym stavom (nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 odsek 2 OSP).

Odvolací súd, využívajúc ust. § 219 ods. 2 OSP má za to, že súd prvého stupňa po tom, čo došlo k zrušeniu jeho predchádzajúceho rozhodnutia, dostatočne zistil skutkový stav, správne sa argumentačne vysporiadal so skutkovým a právnym posúdením, vo veci správne rozhodol a jeho rozhodnutie má náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 OSP, keď odvolací súd zdôrazňuje, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale aj na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na dôvody uvedené súdom prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd aj s ohľadom na dôvody uvedené v podanom odvolaní uvádza nasledovné:

Odporcovia vo svojom odvolaní namietali v prvom rade tú skutočnosť, že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keď namietali, že navrhovateľka nepreukázala žiadny relevantný právny titul, na základe ktorého by sa skutočne mohla stať spoluvlastníčkou nehnuteľností, ktoré vôbec neboli prihlásené do dedičského konania po jej právnych predchodcoch, a navyše, na navrhovateľku nedopadá reštitučný zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva pozemkov a zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Zb. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na platný Občiansky súdny poriadok v čase rozhodovania v danej veci, ktorý výslovne ustanovuje, čoho sa môže žalobca žalobou domáhať, čiže, aké sú prípustné druhy žalôb z hľadiska obsahu petitu (§ 80 OSP).

Podľa ust. § 80 písm. c) OSP návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby bolo rozhodnuté o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Určovací žalobou sa teda žalobca nedomáha vydania exekučného titulu, ale vydania autoritatívneho výroku súdu, či určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívna určovací žaloba) alebo tu nie je (negatívna určovací žaloba). Takéhoto určenia sa môže žalobca domáhať vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo neisté. Naliehavý právny záujem na určení je daný aj vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť; nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia povinnosti iným subjektom. Samotnou žalobou o určení, že odporcovia nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia o držbe nehnuteľností podľa zák. č. 293/1992 Zb. sa môže odstrániť hroziaca neistota v právnom postavení účastníkov konania; už sama táto skutočnosť zakladá existenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení (§ 80 písm. c) OSP - rozsudok NS SR z 28. 04. 1999 sp. zn. 4Cdo 34/99, 3Cdo 103/2003). V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka spolu ešte s pôvodným navrhovateľom J. V. podali dňa 14. 04. 2004 na Obvodnom pozemkovom úrade v Nitre pod č. k. 2008/00851-84/04-R-II žiadosť o navrátenie vlastníctva k pozemkom evidovaným v PKV č. 56 a 1325. Rovnako takúto žiadosť podala aj Z. M.. Obvodný úrad prerušil konanie v tejto veci a vyzval odporcov reštitučného konania na podanie žaloby z dôvodu, že vlastníckmi predmetných pozemkov sú evidovaní odporcovia 1. a 2. rade a reštitučný orgán nie je oprávnený vydať pozemky vo vlastníctve fyzických osôb. Reštitučný zákon č. 503/2003 Z. z. v platnom znení možno uplatniť a vlastníctvo oprávneným osobám navrátiť, ak vlastníctvo prešlo na štát z niektorých z dôvodov uvedených v § 3. Keďže reštitučné predpisy sú k všeobecným predpisom vo vzťahu špeciality, tento vzťah sa rieši podľa zásady *lex specialis derogat legi generali*, čo znamená, že tam, kde existuje špeciálna právna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú. Vlastnícke právo oprávnených osôb podľa reštitučných predpisov vzniká až okamihom vydania veci (rozsudok NS SR 3Cdo 93/2000).

K námietkam odporcov uvádzaným v odvolaní, že na navrhovateľku nedopadá zákon č. 503/2003 Z. z. (z dôvodov bližšie uvedených v odvolaní), a preto nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, odvolací súd uvádza, že v konaní o nárokoch oprávnených osôb o navrátenie vlastníctva k pozemkom je v zmysle § 5 ods. 1 - 3 reštitučného zákona príslušný pozemkový úrad, pričom pre konanie pozemkového úradu o navrátenie vlastníctva pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní (zák. č. 71/1967 Zb.) (rozhodnutie NS SR zo dňa 18. 12. 2007 pod sp. zn. 1Sžo 67/2007). Kompetentným, a teda vecne a miestne príslušným na rozhodnutie v uplatnenom reštitučnom nároku navrhovateľky je teda pozemkový úrad, ktorý vo veci začal reštitučné konanie, a preto súd v občiansko-právnom konaní nie je oprávnený, ani ako predbežne, riešiť otázku dôvodnosti uplatneného reštitučného nároku navrhovateľky. Práve podanou žalobou, že odporcovia nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia sa môže z vyššie uvedených dôvodov odstrániť hroziaca neistota v právnom postavení navrhovateľky, pričom poskytnutie samej takejto ochrany vyplýva i zo samotného zák. č. 293/1992 Zb. z ustanovenia § 3 ods. 1. Súd prvého stupňa preto správne uzavrel, že navrhovateľka má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, keď práve autoritatívnym určením súdu (kladným) bude môcť príslušný reštitučný orgán rozhodnúť o jej vlastníckom práve, resp. o prinavrátení vlastníckeho práva pozemkovým úradom. Práve výsledky tohto konania budú podkladom pre následné rozhodnutie v prerušenom reštitučnom konaní.

Odporcovia vo svojom odvolaní namietajú, že súd prvého stupňa nemal pripustiť zmenu návrhu v zmysle § 95 ods. 2 OSP, keď predmetom konania bolo 9 rokov určovanie vlastníckeho práva a po pripustení zmeny žaloby sa navrhovateľka domáha niečoho iného, ako v pôvodnej žalobe. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na svoje uznesenie zo dňa 19. 06. 2014 pod č. k. 9Co/434/2013-635, v ktorom sa podrobne zaoberal navrhovanou zmenou žalobného petitu, pričom vychádzal z toho, že v danej veci bol návrh viackrát menený, pričom navrhovateľku zastupovali v konaní 3 právni zástupcovia ustanovení súdom. Dospel k záveru, že výsledky vykonaného dokazovania boli podkladom pre rozhodnutie o zmenenom návrhu, ktorý napokon aj súd prvého stupňa svojím uznesením zo dňa 11. 08. 2015 pod č. k. 12C/240/2006-706 pripustil. Spomínané uznesenie odvolacieho súdu bolo i predmetom sťažnosti pred Ústavným súdom SR, ktorý o tejto sťažnosti odporcov rozhodol dňa 04. 03. 2015 pod č. III.ÚS 87/2015-18 a sťažnosť ako neprípustnú odmietol.

Nedôvodná je námietka odporcov v ich tvrdení, že súd prvého stupňa postupoval v rozpore s ust. § 118 OSP. Pre úplnosť odvolací súd k uvedenému uvádza, že poukazované zákonné ustanovenie ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania o pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhovaných dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým má vytvoriť možnosť, aby k tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôsobili ich ďalší procesný postup v konaní. Cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 OSP je teda zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Uvedené ustanovenie však nezakotvuje povinnosť súdu oboznámiť účastníkov konania s predbežným právnym názorom súdu na vec. Upravuje len postup súdu pri vedení pojednávania a týka sa skutkových okolností, resp. potreby ďalšieho dokazovania a jeho zamerania. Ústavný súd SR v rozhodnutí pod sp. zn. IV.ÚS 16/2012 konštatoval, že právny názor a hodnotiace úsudky súdu sú vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle § 118 ods. 2 OSP. Porušenie citovaného ustanovenia žiadnym spôsobom nelimituje účastníka pri realizácii jeho procesných práv. So zreteľom na uvedené ani prípadné nerešpektovanie ust. § 118 ods. 2 OSP nezakladá vadu v zmysle § 212 ods. 3 OSP, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci, preto odvolací súd tejto námietke odvolateľov neprihliadol. Pokiaľ odvolatelia až v podanom odvolaní spochybňujú, dokonca považujú za nepravdivú výpoveď svedkyne M., odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na zápisnicu z pojednávania pred súdom prvého stupňa zo dňa 15. 07. 2009 (č. l. 266-268), v ktorej je zachytená výpoveď svedkyne S. M., pričom na tomto pojednávaní bol prítomný právny zástupca odporcov, ktorý uvedenú svedkyňu nekonfrontoval, jej výpoveď neprezentoval ako nepravdivú a okrem jedinej otázky k jej výpovedi nemal žiadne pripomienky. Rovnako ani následne v ďalšom konaní až do podania odvolania svedecká výpoveď uvedenej svedkyne zo strany odporcov spochybnená nebola. Zhodne s názorom navrhovateľky preto odvolací súd považuje tvrdenia odporcov o nepravdivosti svedkyne S. M. v štádiu odvolacieho konania ako za zjavne účelové.

Napokon, odvolací súd považuje za nedôvodné odvolanie odporcov aj v tej časti, v ktorej považujú rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne pre nesprávne právne posúdenie ohľadne otázky vydržania sporných nehnuteľností. Odvolací súd sa plne stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, ktorý dospel k záveru, že navrhovateľka uniesla dôkazné bremeno a jednoznačne preukázala, že odporcovia nespĺnili podmienky pre vydanie notárskej zápisnice o osvedčení vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Z notárskej zápisnice N 322/98, Nz 323/98 (č. 251) spísanej dňa 08. 10. 1998 na Notárskom úrade JUDr. Jany Jánoškovej vyplýva, že bolo vydané osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam odporcami, ktorí vyhlásili, že sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností v kat. úz. N. X odčlenené geometrickým plánom č. 346/98 ako parc. č. 236/10 - ostatná plocha o výmere 191 m², parc. č. 236/11 - ostatná plocha o výmere 224 m², parc. č. 259/2 - záhrada o výmere 407 m² a parc. č. 259/3 - záhrada o výmere 4 m² v celosti. Odporcovia v uvedenej notárskej zápisnici vyhlásili, že uvedené nehnuteľnosti boli odčlenené z pôvodných PKN parciel č. 88/2, 92/2, 93/2 a 97/3 vedených v PKV č. 49 a z PKN parciel č. 90 a 92/1 vedených v PKV č. 1325 a PKN parc. č. 263, ktorá je vedená ako neknihovaný majetok. Uvedené nehnuteľnosti mali nadobudnúť v roku 1997 v súvislosti s kúpou vedľajšej parc. č. 260 ako právne nevysporiadaný majetok. Ich právny predchodca p. M. mal užívať predmetné pozemky na základe kúpy od S. M., ktorá ich užívala ako dedičstvo po P. S., ktorá tieto užívala na základe dohody s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi dávno v minulosti, pretože tieto pozemky nadväzovali v prírode na parcelu č. 260. Uvedené tvrdenie v notárskej zápisnici bolo vyvrátené vykonaným dokazovaním, keď v konaní bolo preukázané tvrdenie navrhovateľky, že uvedené parcely užívala spolu so svojimi súrodencami od r. 1990 do r. 1996-1997 ako záhradu. Predtým tieto pozemky užívala p. B., ktorá skutočnosť bola potvrdená aj Mestom Nitra, ktoré uviedlo, že p. Q. B., bytom N. W. 5 užívala sporné parcely od roku 1984 so súhlasom mesta, keď toto užívanie jej bolo Mestom Nitra zrušené dňom 01. 11. 1990 z dôvodu, že P. V. a spol. ako majitelia pozemku požiadali o jeho uvoľnenie. Tieto skutočnosti potvrdila vypočutá svedkyňa Q. B. pred súdom prvého stupňa (č. l. 148). V konaní vypočutá svedkyňa S. M. (č. l. 267) potvrdila, že vlastnila pozemky na W. ulici v N., ktoré zdedila po svojej tete P. S.. Bola to záhrada a 2 staré domčeky. Tieto nehnuteľnosti predala, nevie, v ktorom to bolo roku, bolo to po revolúcii a nevie uviesť ani, komu pozemky predala, pretože s kupujúcimi sa nikdy nestretla, keď kúpu sprostredkoval p. M.. Zmluvu len podpísala u notára. Nikdy pozemok nikomu neukazovala, ani jeho hranice. Na tieto nehnuteľnosti chodila za tetou asi do r. 1972, potom to už neužívali. Uviedla, že nemala záujem osvedčiť si, okrem parc. č. 260, žiadne iné pozemky a odporcu v 1. rade nepozná, ani sa s ním nestretla. Pán M. od nej nemal žiadne splnomocnenie, ani povolenie na užívanie pozemkov, on mal záujem o kúpu, rozmyslel si to a

pozemky boli predané niekomu inému, nepamätá si však meno. Odporcovia v konaní tvrdili a bolo aj preukázané, že parc. č. 260 nadobudli kúpnu zmluvou zo dňa 10. 06. 1997 od p. M., pričom ďalšie pozemky v prírode na túto parcelu nadväzovali. Okrem parc. č. 260 kúpili parc. č. 259/1 v podiele 2/10-ín od pôvodných navrhovateľov v 1. a 3. rade kúpnu zmluvou zo dňa 19. 11. 1999, od každého v podiele 1/10-ina a kúpnu zmluvou zo dňa 20. 05. 2002 následne kúpili podiel 1/10-ina od pôvodného navrhovateľa v 4. rade V. V. a ďalšou kúpnu zmluvou zo dňa 20. 05. 2002 kúpili podiel 7/10-ín od navrhovateľky v 2. rade Z. M.. Odporcovia tvrdili, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto sporu, boli nevysporiadané pozemky. Tieto užíval p. M. a jeho právni predchodcovia, a preto si započítali vydržaciú dobu právneho predchodcu k týmto nehnuteľnostiam a nehnuteľnosti nadobudli vydržaním, čo osvedčil notár osvedčením vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva zo dňa 08. 10. 1998 pod č. N 322/98 a Nz 323/98, pričom vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam bolo zapísané do LV č. XXXX. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho, osobného presvedčenia účastníka a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad (5Cdo 30/2010 z 01. 03. 2011).

Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa mal odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa jednoznačne za preukázané, že odporcovia nemali žiaden právny titul, ktorý by zakladal plynutie vydržacej doby, nemohli byť vôbec dobromyseľní o tom, že im pozemky patria, a preto neexistencia písomného nadobúdacieho titulu pri nehnuteľnostiach nemôže viesť k vydržaniu. Pokiaľ by sa aj odporcovia ako držitelia uchopili držby na základe právneho úkonu nepodpísaného prevodcom, takýto právny úkon, vzhľadom na vyššie uvedené, nemôže viesť k vydržaniu a to ani v takom prípade, ak by bol držiteľ presvedčený, že mu vec patrí. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedlniteľný. Samotní odporcovia v notárskej zápisnici pri vydávaní osvedčenia vyhlásili, že sa jednalo o nevysporiadané pozemky, pričom v konaní bolo preukázané, že tieto neužíval ani ich právny predchodca p. M., ani p. M., a preto i s poukazom na výpoveď uvedených svedkov nemohla ani plynúť vydržacia doba, od ktorej by si potom odvodzovali a nadväzovali vydržaciú dobu odporcovia. Ani v prípade, že by si odporcovia odvíjali vydržaciú dobu od vydania notárskej zápisnice v r. 1997, by im neuplynula 10-ročná vydržacia lehota, pretože v novembri 2006 bola navrhovateľkou podaná vo veci žaloba, ktorá spochybnila postavenie odporcov ako oprávnených držiteľov, resp. vlastníkov.

Odporcovia napokon namietali odňatie možnosti konať pred súdom, keď súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom, ktorý trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Uvedené vyjadruje aj znenie ust. § 157 ods. 2 OSP. Súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV.ÚS 115/03).

Odvolací súd, na rozdiel od odvolateľov, mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spĺňa vyššie uvedené požiadavky. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, aké dôkazy vykonal, podľa akých právnych noriem danú vec posúdil, jednotlivé dôkazy vyhodnotil jednotlivito i vo vzájomnej súvislosti, jeho závery sú logické, výstižné a rozhodnutím súdu prvého stupňa bola daná odpoveď na všetky argumenty, ktoré sú rozhodujúce pre prijatie právnych záverov v tejto veci. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP za dostatočne presvedčivé a odôvodnené, a preto bolo i predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval z dôvodu ust. § 224 ods. 3 OSP, keď súd prvého stupňa si o trovách konania vymienil v zmysle § 151 ods. 3 OSP rozhodnúť samostatným rozhodnutím. V tomto rozhodnutí rozhodne i o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.